

ГЛАВА 11

За това, че след смъртта всеки ще се окаже заедно с подобни на себе си

1. От Григорий Двоеслов

Е Евангелието за избраните се казва: *В дома на Отца Ми има много жилища* (Йоан. 14:2). Ако всички праведници биха имали еднакво въздаяние в блажената вечност, то там би имало едно жилище, а не много. Но те са много поради това, че праведниците ще бъдат разпределени в тях според чина си, за да могат заедно да се радват в праведността си. А това, че живеещите в много жилища ще получат всеки по един динарий (вж. Мат. 20:1-16), означава, че блаженството е едно и всички, които бъдат там, ще го придобият. Но това едно и също въздаяние има различна мяра за различни дела.

А що се отнася до грешниците, Господ изрече за съдния ден: *тогава ще река на жетварите: съберете първом плевелите и ги свържете на снопове, за да се изгорят* (Мат. 13:30). Това означава, че жетварите, ангелите, ще вържат грешниците в мъките им с подобни на тях грешници: горделивци с горделивци, блудници с блудници, сребролюбци със сребролюбци, лъжци с лъжци, завистници със завистници, невярващи с невярващи - и всички ще бъдат хвърлени от ангелите в места за мъчения и ще горят там.

2. *Петър.* „Кажи ми, моля те, защо в последните времена се разкриват много неща за душите, които по-рано са били скрити? Не е ли, за да ни бъдат явени и за да видим бъдещия

свят в явни откровения?“

Григорий. „Точно така е, както мислиш. Колкото повече наближава край на света, в толкова по-явни знамения се разпознава идването на бъдещия свят. В този свят не можем да виждаме дори мислите един на друг, а в бъдещия свят ще виждаме един в друг всичко, което е в сърцето. Затова сегашният свят е подобен на нощ, а бъдещият - на ден.

Когато нощта свършва и започне да се зазорява, преди изгрев слънце светлината и тъмнината се смесват по своеобразен начин - нощната тъмнина вече е отминала, а светлината на настъпващия ден още не е дошла. Точно така е и свършекът на този свят - той вече се е смесил с изгрева на бъдещия, и това, което не се е виждало тук, от време на време се проявява, като се смесва с духовния свят. Затова започваме да разбираме много неща в този свят. Но още не знаем всичко напълно и умът вижда това сякаш в полумрак, като в сумрака преди разсъмване.

2. Из житието на свети Евтимий

Когато преподобният наш отец Евтимий почина,

опяха по устава многострадалното тяло на подвижника и го погребяха в разкошна гробница. А Дометиан, истински и велик ученик на великия Евтимий, беше килийник на светеца и над петдесет години подражаваше на живота му. И след погребението му той вече не си тръгна от онова място, а шест дни остана край гробницата. Реши, че вече няма смисъл нито да живее, нито даже да вижда слънчевата светлина.

А през нощта на седмото денонощие Евтимий му се яви в блестящ вид и му казва:

- Дойди, вкуси приготвената ти слава, защото Бог ни дари и в другия живот да бъдем заедно!

Дометиан разказа това, когато дойде в събранието на братята, а след това и сам се раздели с живота с радост и надежда за бъдещи блага.

3. От авва Исаак

Спасителят нарича *много жилища в дома на Отца* мярата на разбиране на онези, които се намират в другия свят. Имам предвид различното възприемане на благодатта. Спасителят нарече *много жилища* различието не по местоположение, а по степен на благодатни дарове.

Всеки от нас се наслаждава на светлината на видимото слънце според остротата на зрителното възприятие, макар слънцето да не се разделя на много части, а да свети еднакво за всички. Тъй са и праведниците в бъдещия век - всички те пребъдват на едно и също място, но всеки възприема светлината и радостта на мисленото слънце и му се наслаждава според степента на чистотата си, тоест който доколкото може да я побере.

4. От Григорий Двоеслов

Петър. „Струва ми се, досточтими владико, че човешкият род е поразен от толкова много и толкова дълбоки страсти, че Небесният Йерусалим ще бъде запълнен в по-голямата си част с младенци“.

Григорий. „Това, че всички деца, които са кръстени и починали в младенческа възраст, ще влязат в Царството Небесно, струва ми се, е вярно. Но не мисля, че в него ще влязат и всички, които са проговорили. Защото на много деца родителите не им позволяват да влязат в Небесното Царство, ако ги възпитават лошо. Например, тук в града имаше един човек, когото всички познават и който преди три години имаше син. Това момче, доколкото си спомням, беше на пет години. Бащата го обичаше прекалено много, по плътски и го разглежи. И детето, щом нещо не му допаднаше, придоби навик - не е добре дори да споменаваме това - да хули Божието величие.

И ето, преди три години, когато тук имаше смъртоносна епидемия, момчето се разболя и вече беше на умирање. Бащата през цялото време го държеше на ръце, и както свидетелстват тези, които бяха там, детето видяло, че лукави духове са дошли при него. Разтреперило се, затворило очи и започнало да вика:

- Тате, защити ме, защити ме!

И с писъци, скрило лице в гърдите на баща си, сякаш и самото то искало да се скрие.

Бащата като гледал, че момчето цялото трепери, го попитал какво е видяло.

- Дойдоха едни черни хора и искат да ме вземат -

отвърнало момчето.

Към това добавило богохулство и издъхнало.

Всемогъщият Бог допусна детето да умре с този грях, за да стане ясно за какво е предадено на служителите на ада. Докато синът беше жив, бащата не искаше да му забранява. По Божие дълготърпение момчето живееше, като богохулстваше. И по праведен Божи съд и допущение то умря с богохулство на уста, та бащата да знае греха на сина си. Защото бащата не се грижеше за душата на детето си и отгледа за геената огнена не малък, а голям грешник“.

5. Из патерика

Старците казваха: „Братя, наставлявайте чедата си, за да не станат те вашето наказание“.